

PESTI FŐTEMLPOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. évf. 37. szám

2019. november

Tartalom

- SOS! Segítség!
- A karitás munká lelkesége
- Ferenc pápa beszéde a felszentelt püspökökhöz
- Beszélgetés Bíró László püspök atyával
- Plébániai zárandoklatunk
- Mindenszentek és halottak napja
- Musica Sacra
- Keresztény szabadság
- A nők papságának követelése

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

SOS! Segítség!

Lassan húsz éve vezetem a Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébániát. Visszanézve pedig, fél életemet itt töltöttem, hiszen gyermek- és ifjúkorom, valamint fiatal papi éveim is ide kötődnek, a Belvároshoz. Két évtized felelős lelkipásztorként, plébánosként hosszú idő, melyben rengeteg minden történt, melybe elmondhatatlanul sok minden belefért. Hasznos időnként felidézni a múltat, s ilyenkor elképed az ember azon folyamatot szemlélve, aminek részese volt.

Ez alatt voltak nehéz periódusok és gyorsan ívelő hegymenetek. Legnehezebb természetesen a gazdálkodás ügye volt: előteremteni az anyagi fedezetet a rendkívül sokrétű tevékenység számára. Ebben a belvárosnak - mint minden világváros centrumának - sajátos adottságai is szerepet játszottak. Nincsenek itt lakó hívek, s számuk rohamosan, látványosan csökken. Így nincs önkéntes egyházi hozzájárulás befizetés. A perselypénz kevés, mert hiába járnak hétköznaponként is látványosan többen templomunkba, ugyanazoktól a hívektől nem kérhetünk minden nap perselypénzt. A havi, vasárnapi perselybevétel pedig aligha elegendő ahhoz, hogy a működést finanszírozza. A Fővárostól mint tulajdonostól van némi támogatás, de a felhasználás lehetősége olyan mértékben van megkötve, hogy az elmúlt évben is vissza kellett utalni annak egy részét. Más, egyéb forrás nem létezik.

A külső szemlélő úgy gondolhatná, hogy a Belvárosi Főplébánia aztán igazán bővelkedik pénzben, hiszen, látványos megújulás, építkezések sora zajlik még jelenleg is. Ám, a látszat csal. A bővülés pályázati forrásokból valósul meg, amelyeket utolsó fillérig, a programra költve kell elszámolni, bonyolult elszámolási mechanizmuson keresztül. Ezeket az összegeket másra nem lehet fordítani. Ráadásul, plébániaház hiányában a híveket összegyűjteni csak külön-külön helyszíneken, bérleményekben tudjuk, melyeknek külön költsége van. Ide tartoznak: Egyetem téri Szt. Kinga Községi Otthon; Apáczai Csere János utcai Teréz Anya Terem; Karitás Csoportunk működési helye; Március 15. téri Plébániairoda és szolgálati lakások; valamint a Piarista Rendházban bérelt iroda, melyben a Templomgondnokság székhelye van). Nem túlzás azt mondani, hogy szétszórásban élünk. Önkénteseinkkel együtt húsz munkatárssal dolgozunk (a kisegítőket nem számítva). A felpozsdujt élet megnövekedett kiadásokkal jár, gondoljunk csak például az örökimádásra, ami természetesen nem pénzkérdés, de miatta egész éjszaka égnek a templomban a villanyok...

Számításainkban csalatkoznunk kellett, ugyanis az építkezés miatt (a főbejárat előtti konténerek nem segítették a zavartalan működést) elmaradtak az esküvők, a hangversenyekből és a turista forgalomból származó bevétel messze kevesebb a vártnál és a toronytúra útvonalának megnyitása is késedelmet szenvedett.

Nem részletezem tovább a gazdálkodás nehézségeit, de a fentiek miatt megrendülten kellett látnunk, hogy az elmúlt év eddigi hónapjaiban nagyon nagy tartozást halmoztunk fel, s még az évből hátra van háromhavi kifizetés. A kiadásokat mostanáig fizettük a meglévő pályázati pénzekből, de, ahogy említettem, azokat az adott programra (toronytúra útvonal kiépítésére, egyéb restaurálásokra) kell elszámolni. Így, ott most jelentős hiány mutatkozik.

Két évtizede soha nem kértem a Testvérektől anyagi támogatást. Most azonban, kénytelen vagyok Önökhöz fordulni segítségért. Közös ügyünkről van szó, együtt vagyunk bajban mindazokkal, akik magukénak érzik Templomunkat, közösségünk életét.

A november 1-én és 2-án, Mindenszentek ünnepén és halottak napján tartandó perselygyűjtésünk bevételét kifejezetten pénzügyi egyensúlyunk javítására fordítjuk. Személyesen átadott adományaitokat köszönettel fogadjuk és igazolást adunk arról a plébánia irodájában, valamint természetesen banki átutalásra is lehetőség van. (CIB 10700206-43283002-51100005)

Zoltán atya

A karitászmunka lelkiessége

„Aki nekem szolgál, engem kövessen, és ahol Én vagyok, ott lesz az Én szolgálóm” Jn 12,26

A karitászmunka célja és lényege, hogy testvéreinket, felebarátainkat, embertársainkat az üdvösségre segítsük és tanúságot tegyünk Isten szeretetéről a világban. Ez ugyan minden keresztény hivatása és vállalása a keresztségben és a bérnálásban, de nekünk, karitászmunkatársaknak közvetlen módon, a tevékeny szeretet cselekedetei által van lehetőségünk ennek az általános küldetésnek a betöltésére.

A Szeretet logikája és Isten kegyelme olyan, hogy ha szeretetet adunk, akkor többet kapunk vissza, mint amennyi bennünk volt. Ha szeretetet adunk, akkor abból mindig több lesz, nem úgy, mint ahogy az anyagi világ javaival történik. A szeretet kiáradása növeli a világosságot és visszaszorítja a sötétséget.

Az emberek, akiknek segítségére sietünk, elgondolkodnak és adott esetben meg is kérdezik tőlünk, hogy miért tesszük mindezt. Ilyenkor meghajtva fejünket felmutatunk a feszületre és mondjuk, hogy nem miért, hanem Kiért – Őérte, Aki mindent odaadott miértünk.

A Katolikus Karitászmunka intézménye és ezen belül az egyházmegyei-, régiós- és plébániai karitászcsoportok az egyházunk által biztosított kereten belül biztosítják azt, hogy ezt a szent szolgálatot Krisztussal és egymással való közösségben végezzük. A közösség ereje növeli a tanúságtétel erejét, megvéd és megtart minket a szeretetben és növeli a működésünk hatékonyságát is, mert teret ad a kollektív tudás kibontakozásának.

Nagy lendülettel, a Lélek szárnyalásával végzett segítő munkánk során ki vagyunk téve különböző kísértéseknek, amikre bizony oda kell figyelnünk, mert könnyen visszafelé sülnhet el a tevékenységünk. A jó szándék, a jó akarat, a szeretet sürget, lendít minket, az előttünk álló feladat pedig végtelen nagy, hiszen, ahogy az Úr mondta: „szegények mindig lesznek köztetek” (vö. Mt 26,11). Tudomásul kell azonban vennünk, hogy nem tudunk minden problémát megoldani, a napnak 24 órája van, a mi erőnk is véges, ezért okosan kell beosztanunk erőnket. Jól kell gazdálkodnunk az Istentől kapott adottságainkkal, talentumainkkal.

Arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy a szeretetszolgálati tevékenységünket szigorúan belülről kifelé végezzük, elsősorban azok felé gyakoroljuk a szeretetet, akiket a

Gondviselés ránk bízott. Ők a családjuk, barátaink, munkatársaink, iskolatársaink, ismerőseink, egyházközségünk tagjai, akik felé természetesen és alapvetően az, hogy megteszünk mindent, ami tőlünk telik.

Úgy gazdálkodjunk erőnkkel, hogy karitászmunkánk ne legyen családjuk, házastársunk, gyermekeink kárára. Nagy kísértés, hogy menjünk és tegyük a jót, hiszen a szegények, rászorulóak a szemünk előtt vannak, de mit ér a sok jótett, ha közben elhanyagoljuk éppen azokat, akiket maga a Jó Isten bízott ránk?

Koncentrikus körökben, belülről kifelé szolgálunk, akkor nem fogy ki szeretettankunk sem, mert a lelki köldökzsinórokat, amik a szeretet-üzemanyagot szállítják nekünk, nem vágjuk el. Ettől nem csak az erőnk lesz nagyobb, hanem így leszünk hiteles tanúságtévők is egyben. Figyeljük szereteteink, családjuk reakcióit, legyenek ők a kontrollunk és ha kell, ha visszajelzik nekünk, hogy túl sokat vagyunk távol, vagy túl sok karitászmunka-problémát viszünk haza, akkor inkább lépünk hátrébb egy kicsit egy időre, hogy a lelki hátszínünk ne szegényedjen el. Ők a legbelső kör tagjai, akikért felelünk Isten és ember előtt.

Ahogy a Szentháromság belső szeretetkapcsolatának a túlszordulása maga a teremtés is, azaz mi emberek mint Isten képmásai is azért lettünk, mert a Jó Isten meg akarta osztani velünk végtelen szeretetét és bevont az Ő életének belső közösségébe, ahogy a házastársak szeretetének a gyümölcse a gyermek, úgy a mi karitászmunkánk alapja is legyen a családjukkal, barátainkkal, szereteteinkkel, egyházközségünk tagjaival való bensőséges szeretetközösség.

A második koncentrikus kör mint szolgálati terület egyházközségeink rászoruló tagjai, szegényei, betegek, idősek, magányosok legyenek. Magának az ösegyháznak a diakóniája, szeretetszolgálat is először a hittestvérekre, az egyház szegényeire irányult, csak később fejlődött a karitászmunka missziós tevékenységgé is. Nem a szeretetszolgálatnak van egyháza, hanem az egyháznak mint Krisztus testének van szeretetevékenysége. Arra is figyeljünk tehát, hogy ne hanyagoljuk el rászoruló hittestvéreinket a kívülállók miatt. Erre hívja fel figyelmünket Szent Pál apostol is: „Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképpen pedig hittestvéreinkkel.” Gal 6,10

A második koncentrikus kör mint szolgálati terület egyházközseink rászoruló tagjai, szegényei, betegek, idősek, magányosai legyenek. Magának az ősegyháznak a diakóniája, szeretetszolgálat is először a hittestvérekre, az egyház szegényeire irányult, csak később fejlődött a karitás missziós tevékenységgé is. Nem a szeretetszolgálatnak van egyháza, hanem az egyháznak mint Krisztus testének van szeretet-tevékenysége. Arra is figyeljünk tehát, hogy ne hanyagoljuk el rászoruló hittestvéreinket a kívülállók miatt. Erre hívja fel figyelmünket Szent Pál apostol is: *„Amíg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, főképpen pedig hittestvéreinkkel.” Gal 6,10*

Hiába nagy a hatékonyság tehát, ha kiesik mögüle a szeretet. Merthogy a szeretet áll minden felett, anélkül semminek sincsen értelme. A szeretet pedig Isten másik neve, mint ahogy a karitás is, hiszen ez a szó is szeretetet jelent. A karitásosok pedig Isten küldöttei.

Ehhez a névhez, Isten nevéhez, az Úrhoz méltóan kell eljárunk minden esetben, különösen, ha a karitást képviseljük. Segítség ehhez, ha tudatosítjuk magunkban, hogy nem a perfekció a maximum, hanem a szeretet. Lehet növelni a hatékonyságot, lehetünk profibbak, kiszolgálhatunk egységnyi idő alatt több rászorulót, de ha közben megbomlik az egység a karitászcsoporthoz, ha a feszültség, az idegesség jelei mutatkoznak, akkor inkább fékezzünk be. Ha nem tesszük, akkor oda a béke, a rend, a tanúságtétel. Nem az lesz a legjobb megoldás tehát, ami a leghatékonyabb,

hiába van valakinek igaza, ha közben a veszekedés jelei mutatkoznak meg.

A legjobb megoldás a béke, a szeretetegység fenntartása. Ezt bizony ki kell alakítani és utána őrizni kell, és ez munka, áldozat, magától nem megy. Inkább legyünk kissé lassúbbak, talán körülményesebbek, de legyen meg köztünk a konszenzus, amihez mindenki tud igazodni. Akkor nem csak, hogy kialakul és megmarad a szeretetegység, hanem olyan kisugárzó ereje lesz, amely a lelkekben is hat. Az emberek megérik, ha jó valahol lenni, ha béke, rend és nyugalom van. Akkor a rászoruló is megnyugszanak, megszelídülnek, és akkor valóban tettünk értük valami olyat, ami tényleg lelki épülésükre, üdvösségükre szolgál. Ez az igazi karitás, ezért vagyunk, ez különböztet meg minket egy szociális ellátó intézménytől (nem becülöm le természetesen ezt, de a lelki többlet az végtelen többlet). Óvjuk, őrizzük, ápoljuk a szeretetegységet, mert az a törvény teljessége. *„A törvény teljesítése a szeretet.” Róm 13,10b*

Akit érdekel és vonz a karitás lelkeség és a karitázmunka, annak ajánlom a *Karitás lelkeségi hittan* alkalmain való részvételt és a bekapcsolódást plébániánk karitás csoportjába.

Csorba Gábor

állandó diakónus

karitás igazgató

Esztergom-Budapesti Főegyházmegye

Szent Erzsébet Karitás Központ

A Szentatya beszéde az elmúlt évben felszentelt püspökökhöz

Amikor átöllelek benneteket mint az Egyház új pásztorait, akiket vélhetően még eltölt annak ámulata, hogy meghívást kaptatok ennek a saját erőnkkel nem arányos és nem azokhoz mért küldetésre, szeretnélek mintegy félrevonni benneteket, titeket és a rátok bízott egyházakat, szeretnék Krisztus érintésével, Isten evangéliumával hozzátok lépni, mely felmelegíti a szívet, megnyitja a fület és megoldja a nyelvet arra az örömrre, amelyet nem lehet megzavarni, és amely nem szűnik meg, mert nem vásárolt és nem kiérdemelt öröm, hanem tiszta kegyelem!

Az evangélium örömének fényében próbáltatok megérteni a nemrégiben Istentől ajándékba kapott identitásotok misztériumát. Helyes nézőpontot választottatok a püspöki szolgálat megközelítésére, amelyre igényt egyáltalán nem tarthatunk, és nincs szó se jogcímről, se szerzett jogokról. Mintegy „véletlenül” találtunk rá életünk kincsére, és ezért meghívást kaptunk, hogy adjunk el mindent, hogy őrizzük a szántóföldet, ahol ez a kimeríthetetlen kincslelőhely található (vö. Mt 13,44). Mindennap kezünkbe kell vennünk ezt az értékes ajándékot, keresnünk kell fényében az igazi fényt (vö. Zsolt 35,10), és arcát szemlélve engednünk kell, hogy átalakítson bennünket.

Nem pusztán emberi vizsgálódás, hanem felülről származó választás eredménye vagytok. Ezért nem időnkénti odaadás, nem változékony hűség, nem válogatós engedelmség kíváncsít meg tőletek, nem, hanem arra hívtatok, hogy éjjel-nappal égjetek!

Pásztori feladataitok közül a legsürgősebből beszélek most, ez a pedig az életszentség! Ahogyan az Egyház felettetek elmondott imája fogalmaz: az Atya, aki ismeri a szívek titkait, arra választott ki benneteket, hogy szolgáljátok őt éjjel-nappal, és kegyessé tegyétek őt népetek iránt (vö. Pontificale Romanum, a püspökszentelés imádsága).

Életszentségetek ne elszigetelődés eredménye legyen, hanem az Úr által rátok bízott Egyház élő testében viragozzon ki és hozzon gyümölcsöt, hiszen ő a kereszt lábánál rábízta édesanyját a szeretett tanítványra. Fogadjátok az Egyházat menyasszonyként, akit szeretnetek kell, szűzként, akit őriznetek kell, anyaként, akit termékennyé kell tennetek. Szívetek ne szeressen bele más szerelmekbe, virrasszatok, hogy egyházaitok szántóföldje termékeny legyen az Ige magja számára, és ne tapossák azt vaddisznók (vö. Zsolt 80,14).

Nincs szükség erőnyeink számbavételére, sem aszketikus programra, sem személyes erőink

tréningezésére vagy hetente újrakezdett diétára, mintha az életszentség csak akaratumk erőfeszítésétől függne. A szentség forrása az a kegyelem, hogy tudunk találkozni az evangélium örömével, és engedjük, hogy az töltse be egész életünket olyannyira, hogy nem is tudunk már másképp élni.

Akkor is virrasszatok, amikor eltűnik a fény, vagy amikor maga Isten burkolózik homályba, amikor kísértést éreztek arra, hogy meghátráljatok, és amikor a mindig lesben álló gonosz ravaszul azt suttogja, hogy sosem köszönt már be a hajnal. Épp akkor újból boruljatok a földre (vö. Ter 17,3), hogy hallgassátok Istent, aki szól és megújítja ígérését, melyet sosem von vissza. Akkor is maradjatok hűségesek, amikor a nap hevében megfogyatkozik az állhatatosság ereje, és az erőfeszítés eredménye többé nem meglévő erőforrásainktól függ.

És mindezt nem azért, hogy tápláljátok magatokban a nélkülözhetetlenség narcisztikus igényét, hanem hogy kegyessé tegyétek az Atyát népetek iránt. Isten jóindulattal van az ember iránt. Az ő isteni lénye, mely létezhetett volna nélkülünk is, az ő Fiában, Jézusban értünk valóként mutatkozik meg. Őbenne megismerjük az isteni szívet, aki semmit és senkit nem tart elveszítettnek. Ez az az üzenet, amelyet a hívőknek joguk van megtalálni ajkatokon, szívetekben és életetekben.

Amikor most megkezditek szolgálatotokat, kérlek benneteket, hogy Istent állítsátok életetek középpontjába: ő az, aki mindent kér, de cserébe felkínálja a teljességben élt életet. Nem a felvizezett és középszerű életet, nem a magánnyal és beképzeltséggel teli értelmetlen életet, hanem az ő állandóan biztosított társaságából, Fia keresztjének alázatos erejéből, a bennünk lakozó győztes szeretet derűs biztonságából fakadó életet

Beszélgetés Bíró László püspök atyával

Bíró László tábori püspök atyát, akivel - nagy örömünkre - hosszú éveken át együtt ünnepeltük templomunkban az Eucharishtiát, szülővárosának, Szekszárdnak díszpolgárává avatták augusztus 24-én, a városnap ünnepségen. A püspök atya jelenleg Hévízen tartózkodik gyógykezelésen, betegsége miatt nem tudott személyesen részt venni a díjátadón, de telefonos interjút adott ebből az alkalomból.

– *Milyen érzések töltötték el a díszpolgári cím kapcsán?*

– Egyrészt nagy örömet éreztem, elrugaszkodást a hétköznapi gondoktól, mint mikor az ember fölülről, a Kálváriadombról letekint a városra, másrészt méltatlanság érzése is ébredt bennem. Végigolvastam a névsort, hogy 1908 óta ki mindenki kapta meg ezt a címet – a selyemgyártást elindító Bezerédj Páltól a nagy költőig, Babits Mihályig –, és bizony, be kellett látnom, hogy én mindenképpen más kategóriába tartozom. Elsősorban a szülőföldemhez való hűség megjutalmazásának tekinthető ez a kitüntetés.

– *Miért nem tudta személyesen átvenni a díszoklevelet? Lehet erről beszélni?*

– Persze, nem titok. A cukorbetegség elég súlyos szövődménye lépett fel nálam: az inszalagok mentek tönkre, s gyakorlatilag szétestek a lábaim. Mindig odafigyeltem a diétára, mégis bekövetkezett ez a helyzet. A megoldást abban látják az orvosok, hogy elmerevítik a csontokat, egymáshoz hegesítik, mert nincs más, ami tartaná őket. Az egyik lábnál már lezajlott ez, a másik ezután következik. Nagyon hosszú a kezelési folyamat. Most ott tartok, hogy járókerettel már tudok 30-40 métert menni, de az ötször műtött láb csak fokozatosan terhelhető.

– *A rendszeres papi teendőket tudja majd végezni; például a misézést?*

– Itt, a kórházban is misézek, prédikálok, ami nagy öröm számomra. Sokan jönnek meghallgatni. Persze, nem kifogástalan

liturgikus pózban végzem a szolgálatot, hanem egyszerűen, kerekesszékekben ülve. Gyakran eszembe jut II. János Pál pápa, akitől egyszer megkérdezte valaki: „Szentatya, öregszünk, öregszünk?” Mire ő rámutatott a fájós lábaira, és mosolyogva azt mondta: „Az a jó, hogy alul kezdődik.” Hát nálam is ez a jó...

– *Kapott már jó néhány elismerést (Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje, Mindszenty-emlékérem, stb.). Hol a helye ezen a listán a szekszárdi díszpolgári címnek?*

– Az élen. Minden kitüntetés örömünkre szolgál, de a szülőföldben vannak a gyökereink, s ami onnan jön, tápláló, erősítő. Sokszor beszélek arról, hogy a gyökerét vesztett ember megvezethető. A mai ifjúság elvesztette a gyökerét, a hitét, a nemzettudatát, a családdhoz való kötődését, borzasztóan kiszolgáltatott mindenféle ostoba divatnak, ideológiának. Jó, ha a szülők, nagyszülők megmutatják a gyerekeknek a régi fényképalbumokat, vagy kiviszik őket a temetőbe, hogy emlékezhessenek a felmenőikre. Kell, hogy legyen egy hely, ahol otthon vagyunk! Ha engem Szekszárdon püspök úrnak szólítanak, akkor is a mélyben - az idősebbek körében, akikkel együtt nőttem fel - Laci, Lacikám maradtam.

Forrás: Teol.hu

Plébániai zárandoklat

Immár hagyományosnak mondható, évenkénti plébániai zárandoklatunkra idén szeptember 28-án került sor, Mátraverebély-Szentkút-Gyöngyös-Gyöngyöspata útvonalon. A nagy érdeklődés már a meghirdetést követően gyorsan érzékelhető volt, miután jeleztük, hogy a létszámkeret még egy busz beállításával nem bővíthető. Így a résztvevők létszáma hamar elérte a maximumot.

Utunk első állomása Szentkút volt, ahol már egyeztetett időpontban vártak és fogadtak minket. Tervezett programunknak megfelelően először a szentmisére került sor, melyet Mária énekek vezettek be. A szentmisét

követően Orosz Lóránt ferences atya a kegyhely igazgatója ismertette ennek az „átimádkozott” helynek a történetét, melynek során beszélt a nemzeti kegyhellyé válás folyamatáról és az utóbbi években megvalósult nagyszabású építkezésekről.

Délben szabadtéren, a szikrázó napsütésben együtt imádkoztuk el az Úrangyalát, majd a Szent Jakab zarándokháza téve fogyasztottuk el egyszerű, de bőséges zarándokebédünket.

Az ebédet követően indultunk az onnan 35 km-re fekvő Gyöngyöspatára, a híres, 12. századi templom- és az abban található Jesse-oltár megtekintésére. A templom – a magyar művészi gyakorlatban teljesen egyedülálló – műkincse a nyolc méter magas, lengyel művészek által, 1653-ban készített, Jézus családfáját bemutató Jessze-fa főoltár. Egy több mindenre – hatalmas úrmutatóra, agancskoronára, női öltre – emlékeztető fát formáz a szimmetrikus, javarészt fából faragott oltárdísz. Két angyal között majdnem életnagyságú szakállas férfiú, Jessze, Dávid király apja hever, a fejét jobbjával támasztja, baljával a magasba mutat. Testéből ezüsttörzsű- és ágú fa emelkedik, melynek tönkje szentségtartó szekrényként szolgál. Följebb a fa ötfelé ágazik. A fa ágain Jézus ősei ülnek, az összehajló ágak felett Mária trónol karján a kiséddel, az ágak által körülölelt festmény pedig Mária születését ábrázolja. A fából faragott alakok száma huszonkettő. A virágokat, az alakok ruházatát dúsán aranyozták, a fa törzse és ágai ezüstösek. A Jessze-fa törzsén iratszalagok kígyóznak.

Az 1868-as földrengéskor a szentély boltozata megrepedt, valószínűleg ekkor pusztította tűz a fa ágait, leveleit, a szobrok nagy része is megégett. Kemény munkát jelentett a restaurátoroknak a műalkotás eredeti szépségének visszaállítása.

Miután a Jessze-oltárt megcsodáltuk, Gyöngyös felé vettük az irányt. Elsőként a Szent Bertalan templom egyházművészeti kincstárát tekintettük meg, amely méretét tekintve nem nagy, de a kiállított anyag, a liturgikus eszközök, könyvek, dokumentumok, miseruhák anyaga annál érdekesebb és értékebb. Ezt követően a Szent Bertalan templomról és magáról a szentről hallgattunk ismertető előadást.

Utunk utolsó állomása kötetlenebb közösségi együttlétre is alkalmat adott a Dubitz-pincészetben. Mielőtt azonban a borkóstolásra sor került volna, kis ízelítőt kaptunk a borászatról illetve az elkötelezett katolikus tulajdonos bemutatta magát, a borpincét.

Hazatérve, Zoltán atya áldásával távozhattak a résztvevők, annak az információnak az ismeretében, hogy a jövő évi zarándoklat terve is megszületett már, mely szerint Bátára, a Szent Vér ereklyéhez és Bajára zarándokolnak plébániánk hívei.

Mindenszentek – Halottak napja

Két szempontot mindenképpen emeljünk ki a gazdag tartalmú ünnepekből! Először is két egymással összetartozó ünnepről van szó. Egyrészt a szentek tiszteletét mélyítik el bennünk, másrészt végső célunk szemlélését állítják eléink. A szentek az Egyház büszkeségei, akik egyben az egész emberiség javára válnak életükkel.

Vallási személyiségek ők, akik Istenre mutatnak és a Szentháromság egy Istennel való vallásos kapcsolatnak előjárói, példaadói. Üzenetük: van Isten – és kizárólag Ő – az üdvösség/boldogság forrása. Nincs más. Ma a kizárólagosság állítását durva „kirekesztésnek, diszkriminációnak, felsőbbrendűségnek”, tehát elítélésre méltónak állítják be. Holott vannak tények, döntések, kapcsolatok, melyek kizárólagosak, nincs alternatívájuk és egyszeriek, megismételhetetlenek, egyetlen méltóságot képviselnek. Mivel egyetlen Isten van, aki élő Isten, s minden más csinált isten bálvány, amely nem az üdvösség oka, ezért megváltás is csak Tőle származhat. Egyetlen Megváltó van, nincs más. Aki tőle elfordul, boldogságát adja föl, aki nem öhozzá fordul, mindent elveszít. Felejtjük el azt a téves érvelést, hogy mindegy a vallásos életünk formája, úgyis egy isten van. Igen egy Isten van, de ő határozta meg a Vele való kapcsolattartás lehetőségét, nem mi választjuk meg azt. Az újprotestáns egyházak mérhetetlen sokasága szabadult el például Amerikában, akik a történelmi protestáns egyházakat is elnyeléssel fenyegetik. Az apostoli, tehát Jézushoz visszanyúló hagyományt, a keresztény hitet fölcserélték a maguk vallásával és Istenről való felfogásukkal. Kihívást jelent ez a jelenség a világegyházban, baj lenne, ha nálunk is eluralkodjanak. Maradjunk hűségesek keresztény hitünkhöz.

A szentek tehát istenkapcsolatukkal mutatnak utat, számukra Isten szeretetére a válasz a teljes odaadás, a kérlelhetetlen igényesség, a teljességre való törekvés. Kötelező a parancs: Istent mindenképp fölött szeretni, egész szívvel, teljes erőből és minden cselekedetünkkel – ez magától értetődő. Az „elég” számukra sohasem „elég”, hiszen az istenszeretet határtalan. Életük az evangélium képeskönyve. Az imádság emberei, akik ismerik az embert fenyegető erőket, a világban az emberi méltóságot sértő történeteket és föllépnek ellenük. Tájékozottabbak a világ dolgaiban, tisztábban látnak mint akik a fősodorban „pörögnek” (utálatos, leleplező kifejezés!). Krisztusban megújult emberek, akik a jövőbe mutató reménységnek letéteményesei.

Ezen a ponton kapcsolódik a másik mondanivaló: a cél szemlélése. Mit mond erről a kinyilatkoztatás, a liturgia, imádságaink kincsestára? Számítatlan felidézni való himnusz áll rendelkezésünkre. Ezek között kétségkívül az egyik legszebb, legbeszédesebb, s az Oltáriszentség imádása miatt legfontosabb Aquinói Szent Tamás Úrnapjára írt himnusza, melynek utolsó versszaka álljon itt:

„Jézus, kit csak rejtve szemlélhetek itt! Mikor lesz, hogy szomjas vágyam jóllakik?

Hogy majd fátyol nélkül nézve arcodat, leljem szent fényedben boldogságomat! Amen!”

Érdemes lenne bőszégesen elemeznünk ezt a csodálatos szöveget, de csak a végső célról mondottakat húzzuk alá: Isten utáni vágyunk beteljesedése az, melynek lényege, hogy szemlélhetjük őt úgy, amint van, színről-színre, szemtől-szembe, mert most csak a rejtettségben, a hit szemével láthatjuk a szent színek (kenyér és bor) alatt. Ez a szemlélet, mellyel egy örökkévalóságon át sem tudunk betelni (hiszen Ő végtelen gazdagság, a lét teljessége), maga a boldogság. Ezt kívánja nekünk az Anyaszentegyház, amely segít ezt elnyerni.

Zoltán atya

Musica Sacra

2019. november 2-án, Halottak napján az esti szertartás keretében Gabriel Fauré Requiem-jét hallhatjuk majd a Belvárosi Kántorátus és a Gabrieli Kórus közreműködésével.

Gabriel Fauré (1845-1924) francia zeneszerző, orgonista, zongoraművész és tanár, korának kiemelkedő komponistája volt, akinek egyéni stílusa számos XX. századi zeneszerzőre is hatással volt.

Requiem c. művét (Op. 48) 1887-1890 között komponálta, mely talán a legismertebb és legtöbbet játszott műve a zeneszerzőnek. A mű különlegessége Fauré egyéni hangvételében mutatkozik meg leginkább: nem a gyászt és fájdalmat helyezi középpontba, hanem a vallásos ember hitét és derűjét az örökkévalóságban. Fauré így írt erről: *“ Azt mondják, Requiem-em nem fejezi ki a haláltól való félelmet, sőt, valaki a halál altatódalának nevezte művemet. Valóban, én így látom a halált: boldog megszabadulásként, és e boldogságra való törekvésként tekintek rá és nem fájdalmas tapasztalásként”.* Bemutatója 1888-ban, a párizsi La Madeleine templomban volt, de Fauré 1924-es temetésekor is saját Requiem-je szolgált a gyászszertartáson.

A mű 7 tételre tagolódik, melynek 5 tétele (Introitus-Kyrie, Offertorium, Sanctus, Pie Jesu, Agnus Dei) a latin gyászmiséből, kettő pedig (Libera me és In Paradisum) a temetési szertartásból való. A latin gyászmisétől azonban abban különbözik, hogy hiányzik belőle a Graduale és Tractus, valamint a francia barokk hagyományokat követve a Dies irae szekvenciából csak a Pie Jesu részt komponálta meg.

A Requiem megírásának indítéka nem ismert, de valószínűleg közrejátszott benne szülei elvesztése, az 1880-as évek közepén. A Libera me tétel pedig még korábbra datálható, mert ezt önálló műként, már 1877-ben megírta és csak később, 1889-ben illesztette be a Requiembe. 1893-ban volt e kibővített, második verziónak a bemutatása, ismét a La Madeleine templomban, Fauré vezényletével.

A mű ekkor szoprán és bariton szólóra, 6 szólamú vegyeskarra, orgonára, hárfára és kamarazenekearra íródott, melynek kibővített, nagyzenekari változatát 1890-ben mutatták be, immár nem liturgikus keretek között, hanem koncertszerűen, a párizsi világiállítást alkalmával, mintegy 250 zenész közreműködésével.

A művet azóta világszerte nagyon sok helyen és alkalommal előadták.

A Belvárosi templomban, Halottak napján az 1893-as változat fog felhangzani dr. Varga László orgonaművész kíséretével. Közreműködik Bábel Klára hárfán, a bariton szólista Najbauer Lóránt lesz.

Dr. Gesztesi Tóth László

Keresztény szabadság

„A keresztény szabadság” mint cím jelen esetben szándékosan nem pontos. A pontos cím inkább „A keresztény szabadság alapja” lehetne, de ami mégis indokolja a választást, az az, hogy a kettő kapcsolatára is szeretnénk rámutatni, tekintettel arra is, hogy – örömeinkre – az a mai magyar államalkotó- és társadalomszervező modell egyik pilléréként jelenik meg a politikai kommunikációban és valószínűleg, rövidesen a közbeszédben is mint az a szabadság, amely arra szabad, hogy a keresztény kultúrát és civilizációt védje.

Az emberi szabadságról alkotott felfogásban – miközben még általánosságban Európa és a kereszténység között az elválaszthatatlanság jelzője volt jellemző – a 19-20. század ateista humanista gondolkodói (Marx, Sartre, Nietzsche, Camus) – akiknek szellemi hatása napjainkban erősebben érvényesül, mint saját korukban – abból indultak ki, hogy Isten és ember léte éppen a szabadság miatt kizárja egymást. Az ember szabad, ezért Isten nem létezhet, mert léte lehetetlenné tenné az emberi szabadságot.

Ennek a gondolkodásnak – érdekes módon – a Jézus Krisztus istenségének és emberségének megértését célzó keresztény filozófiai és teológiai erőfeszítések egyik vonulatában már megvan az előzménye, melyről nyilván az említett filozófusok nem tudtak. (Az ateista filozófiai rendszerek minden esetben párhuzamba állíthatók a krisztológiai tévedésekkel.) A 4. században Apollinárisz fogalmazott meg egy olyan érvelést, amely szerint az emberi természet zártsága miatt Jézus istenembersége nem jelenthet egységet, csak szimbiózist Isten és ember között, ami miatt az ember mint ember megrövidül, mert Isten és ember szabadsága kizárja egymást. A mai gyakorlatban ennek a felfogásnak az ateista, humanista változata, az Istent kizáró szabadságfelfogás érvényesül.

Kétségtelen, hogy a világháborút követő „Európa-projekt” célkitűzése a szörnyű vérzivatarok után a béke megőrzése volt, és ez nagyrészt eddig teljesült is. Alapja az Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozata, mely az emberre vonatkozó definíciót tekintve teljesen egyértelműen keresztény fogantatású, egy kivétellel: Isten ki van tiltva belőle. A harcos ateista vád szerint – amely ma is tartja magát, csak kevésbé hangoztatják – az európai háborús borzalmak, a holokauszt keresztény kultúrkörben történt meg, ezért azt meg kell haladni. Az Európa-projekt eddigi békemegőrző sikerét és igazolását erre az elméletre vezetik vissza. Ez azonban példátlanul hamis történelmi vád. Az objektíve igaz, hogy a náciizmus és bolsevizmus európai „termék”, de a két eszmerendszer, amelyre a politikai hatalom épített, és a tömeges pusztítást végrehajtotta, éppen legélesebben a keresztény vallással állt szemben, mert – érdekes módon – jobban tudták, mint abban a korban élő sok-sok keresztény, hogy ideológiájuk gyökeresen ellentétes a keresztény hit lényegével.

A jelenleg érvényesülő emancipatórikus, Istent kizáró szabadságfelfogás következményei először az újkori forradalmak történetében mutatkoztak meg az erőszak és elnyomás gyakorlatában, majd folytatódtak a százmillió embervesztést okozó nemzeti szocialista és kommunista kísérletekben. Napjainkban az újabb technikai forradalom vet fel súlyos kérdéseket, mert miközben önmagában a technikai fejlődés nem rossz vagy jó, elősegítheti az emberi élet gazdagodását, de rombolhatja is. A technicizálás, a digitális forradalom, a robotika korában a pozitív hatások mellett egyre áttekinthetlenebbé válnak az embert behálózó társadalmi folyamatok, kiskorúsítják a személyiséget, s éppen szabadságát csorbítják, ennek az ellenkezőjét hirdetve.

Mindez, a világot átszövő bürokráciával karöltve, világuralmi törekvésekkel jár együtt. Ennek háttérében természetesen – mint mindig – a mammon áll. Ki állíthatja, hogy ez nem vezethet nagyobb katasztrófához mint amilyenek már megtörténtek? Elég, ha csak a klímaváltozás miatti fenyegetettségre gondolunk.

Az emberi szabadság alapja valójában Jézus Krisztus személyében gyökerezik. De mi ez, és mire való ez a szabadság, és milyen kapcsolatban áll a keresztény szabadsággal mint társadalomszervező elvvel?

A szabadság kulcsa Jézus istensége mellett valódi és teljes embersége, ami az emberi lét és szabadság lényegét tárja fel előttünk.

Az emberi szabadság megértéséhez és megéléséhez ez az egyetlen modell, amely nem vezet katasztrófához. Az ehhez való visszatérés a szabadság új történetét indíthatja el. Ennek alapvonásai, melyeknek elfogadása feltétele az igazi emberi szabadságnak, a következők: az emberi lét: 1. ajándékba kapott lét, 2. (valamitől) megszabadított és (valamire) felszabadító lét, 3. válasz-lét, amen-lét.

Az ajándékba kapott létből az következik, hogy ha az ember nem úgy viszonyul saját magához, mint aki ajándékba kapta létezését, akkor torzó marad, ugyanis léte beteljesületlen lét, és beteljesülését is csak ajándékba kaphatja. Ha nem mint ajándékot várja/kéri a beteljesülést, hanem maga próbálja megadni magának, akkor egyrészt túlerőlteti magát, másrészt a nihilizmus kísértését kell elviselnie.

A valamitől megszabadított és valamire felszabadító szabadság azt jelenti, hogy az emberi szabadság eleve feltételes szabadság, amely – mint tudjuk és tapasztaljuk – ráadásul pont azért, mert az ember feltétlenül akart és akar vele élni, elhibázottá vált, a véges javakra irányul, sőt, azok uralkodnak rajta. A megszabadulás egyetlen lehetősége, ha ettől megszabadulva a végtelen, isteni szabadsághoz kötődik. A véges javakhoz való feltétlen kötődés ugyanis a szabadság ellentéte.

Az ajándékba kapott- és felszabadult lét szabadít meg az élet közvetlen szükségletein

felülemelkedni nem képes (állati) léttől, a munkás-, játzó- és ünneplő létre.

Mivel az ember ajándékba kapja létét, ebből következik, hogy válaszolnia kell rá, ami az odafigyelés aktusában következik be. Ebben az odafigyelésben, a létre, Istenre való odafigyelésben valósul meg, teljesedik be az ember hivatása, az eleve megkapott személy-lét.

A felsorolt alapvonások beteljesülését a hit szó bibliai megfelelője, az „*aman*” jelöli, amelyet a liturgiában, imáinkban használunk. A hit fogalmán az objektív módon elérkezett megváltás szubjektív elfogadását értjük, vagyis *ament* mondani Istennek, elismerni, hogy Ő az élet egyedüli alapja, célja és értelme. Hitben kap az ember tartást és alapot, értelmet és célt, tartalmat és beteljesedést, és válik ezáltal szabaddá. Még hozzá, végső soron a haláltól. Az igazi szabadságra vivő út az önmagunkból való kilépés, az igazság elfogadása.

Ezek után tegyük fel még egyszer a kérdést: miben áll a kapcsolat a keresztény szabadság és a keresztény szabadság (teológiai) alapja között?

Ha a kíváncsi társadalmi életmódot keresztény ihletettségű rendként tervezzük ma, akkor elgondolkodtatásra készíti a kérdés, hogy vajon az egyéni megtérés-e az elsődleges, vagy a társadalmi, intézményes, politikai környezet keresztény szellemisége? Elősegíti-e majd az utóbbi a több egyéni megtérést, és az visszahatva, előre viszi-e a társadalmi folyamatokat is? A keresztény hit a társadalmi igazságosságot, és más evilági szempontokat is szem előtt tart, sőt, a keresztény értelemben vett fejlődés szíve a keresztény társadalmi üzenet (Vö. Caritas in veritate) – soha nem irányult evilági mennyország építésére, mert annak nem a társadalom a „színtere”, hanem az emberi szív, *aki* a bajok, a rossz forrása is. Viszont az is igaz, hogy a keresztény világi szabadság, az igazságos társadalmi rend – a hiteles keresztény kultúra – elősegítheti az ember keresztény értelemben vett szabadságának, hitének kibontakoztatását.

De „*a cél voltaképp mi is?*” - ahogy Madách Imre teszi fel a kérdést nagy művében. Tudjuk, a válasz így hangzik: „*A cél a halál, az élet küzdelem, s az ember célja e küzdés maga.*” Az ember tragédiájából vett idézetet kiragadva és szó szerinti értelmezéssel felhasználva a különbség érzékeltetésére, a keresztény szabadság és annak alapja között, azt látjuk, hogy az előbbi az utóbbi nélkül a madáchi perspektívát tárja elénk. Pedig, az ember célja nem a halál, nem is a küzdés maga, hanem az üdvösség. A keresztény szabadságot építő társadalom alapja a (minden nap) megtérő, imádkozó ember, akinek a szívét – lehet, hogy benne harc dül, – a mammon nem foglalja el. Ha igen, vagy csak közömbös, akkor a keresztény szabadság önmaga ellentétébe fordulhat.

BL

A nők pappá szentelésének követelése Németországban

Az oberzelli ferences nővérek rendfőnöknője – a 48 éves Katharina Ganz, 143 nővér rendi előljárója – az egyházon belüli nemi egyenlőség megteremtése érdekében elengedhetetlennek tartja a nők pappá szentelését.

A Hittani Kongregáció prefektusa, Luis Ladaria bíboros 2018. májusában nyilatkozatot tett közzé, melyben aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes országokban még mindig megjelennek olyan vélemények, amelyek kétségbe vonják az Egyház tanítását, miszerint „az Egyháznak semmilyen módon nincs jogképessége arra, hogy kiszolgáltatassa a papszentelést nőknek, és hogy ezt az ítéletet az Egyházhhoz tartozó minden hívőnek véglegesnek kell tartani” (vö. Szent II. János Pál pápa 1994. május 22-én kelt, *Ordinatio sacerdotalis* kezdetű apostoli levele, 4).

A nők pappá szentelésének lehetetlenségét XVI. Benedek és Ferenc pápa is megerősítette. Amikor az oberzelli ferences nővérek rendfőnöknője a „nemi egyenlőség elérése” céljából azt a drasztikus változtatást követeli többek között, hogy nőket szenteljenek pappá, és ugyanakkor

maradhat 143 szerzetes nővér főelőljárója, akkor az egy – Németországban legalábbis – végbement de álcázott egyházszakadás biztos jele.

A nővér nem bibliai, hanem egy perverz ideológia emberképének alapján áll, ugyanis nem a személyek, hanem a szerepek egyenrangúságát állítja (ha ezt nem is érti). Emögött pedig a tulajdonságok felcserélhetőségének állítása áll, ugyanis férfi és nő egyenlőségét, egyenlő méltóságát kiterjeszti a szerepek egyenlőségére. Korunk meleg- és gender-lobbijának törekvése is pontosan a szerepek és tulajdonságok felcserélhetőségét hirdeti, sőt követeli. (Vö. Dr. Barsi Balázs ferences szerzetes 2019.09.25-én közzétett írásával)

Ferenc pápa az *Evangelii gaudium* kezdetű apostoli buzdításában azt kérte, hogy a férfiaknak fenntartott papságot ne a hatalom, hanem a szolgálat kifejeződéseként értelmezzük oly módon, hogy jobban érzékelhetővé váljon a férfiak és nők egyenlő méltósága Krisztus egyetlen testében” (104)

A PLÉBÁNIA PROGRAMJAI

2019. november-december

- november 1. Mindenszentek ünnepe. Szentmisék de.10- és du. 17 órakor lesznek
- november 2. Halottak napja. A 18 órai szentmisében elhangzik Gabriel Fauré: Requiem
- november 5. Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje és találkozója
- november 6. Szentségimádás iskolája tanfolyam 13, 20, 27 (18.15 ó)

Rendszeres programok

Hetente:

hétfőn 18 ó Ifjúsági- és felnőtt katekézis

kedden 16 ó Szeretláng imaóra

18 ó Bibliakör

szerdán 14 ó Csoportos háznézés

csütörtökön

18 ó Keresztelési felkészítés
felnőtteknek

pénteken 17.40

Közösségi imaóra vesperással a
szentségimádás keretében

Havonta:

első hétfőn 17 ó

Szentmise az adorálók szándékára

első kedden 18 ó

Elváltak és Egyedül Maradtak
szentmiséje és találkozója

első pénteken

Beteglátogatás, áldoztatás

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

V. évf. 37. szám

A Belvárosi
Nagyboldogasszony
Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Gesztesi-Tóth László

Lektorálta:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15.
tér 2.
belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

*A címlapon Fra Angelico
Motto Mindenszentek c.
képe látható*

Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia

1056 Budapest Március 15. tér 2. Tel/fax: 318 3108 E-mail: belvarosiplebania@gmail.com

Irodaszolgálat: hétfő - szerda - péntek 9 -12; 15.30 - 17.30

Irodavezető: Rochlitz Kinga